

Доктор Мајкл Холцл из Центра за трансатлантске односе при америчком Универзитету Џонс Хопкинс био је од средине деведесетих година па до 2005. спољнополитички саветник сенатора Џозефа Бајдена, актуелног потпредседника Сједињених Држава.

Холцл поздравља иницијативу Кетрин Ештон, каже да је охрабрен таквим приступом и мисли да је сасвим могуће да се у то укључе и Сједињене Државе:

"Евентуални разговори који се буду водили мораће да се баве техничким питањима и унапређењем функционисања владе Косова, владавине права, мањинским правима, полицијом, дакле оним што интересује два милиона житеља Косова. Никаких преговора о независности неће бити. С тиме је завршено, то је готово. Косово неће улазити у преговоре на ту тему нити би требало да се у такве разговоре укључује. Сједињене Државе су то јасно ставле до знања и мислим да Кетрин Ештон на такве разговоре није ни мислила. Мој је утисак да је она на уму имала омогућавање бољих односа између Београда и Приштине а не да би Европска унија играла било какву посредничку улогу у разговорима на тему независности. То је готова прича."

Холцл очекује да ће Сједињене Државе настојати да за признање Косова придобију што више земаља и да ће се то, како каже, дешавати онако како и треба, иза сцене:

"То није само у интересу Балкана већ и Европске уније. Они желе да имају заједничку безбедносну и одбрамбену политику а не да буду подељени на двадесет две земље с једне и пет држава с друге стране. То није заједничка политика. Зато и мислим да је сада, када се чуо глас Међународног суда правде, тих пет држава добило прилику да измене досадашњу политику и признају Косово. По мени би то била исправна одлука и надам се да ће их Сједињене Државе, у тишини и иза сцене, позвати да то и ураде. Не бих коментарисао однос према другим земљама или шта би ми као САД могли да, на пример, кажемо афричким државама. Речено ми је, међутим, да, примера ради, Турска игра активну улогу међу исламским земљама како би покушала да их придобије да признају Косово."

Али, колико би Америка у томе могла да буде успешна? Ричард Гаун из Европског савета за међународне односе је у том погледу донекле резервисан:

"Мој је утисак да у бројним афричким и азијским земљама, које нису признале Косово, мишљење Међународног суда праве неће пуно тога променити. Те државе остају и даље дубоко скептичне према сепаратизму и могућем проглашавању нових декларација о независности. Уз то се ни руска позиција суштински неће мењати а исто се може рећи и за став Кине. Сигурно је да ће Сједињене Државе али и Британија, Француска и Немачка уложити дипломатске напоре како би убедиле друге земље да сада признају Косово. Али бих, лично, био врло изненађен ако четрдесет или педесет држава изненада промене мишљење. Мишљење Међународног суда правде ни једну државу не обавезује да призна Косово. То је политичка а не правна одлука. Оно што се јуче дешавало у Међународном суду правде јесте важно али не и политички одлучујуће. "

Непосредно пред саопштавање одлуке Међународног суда правде, амерички потпредседник Џозеф Бајден је, после разговора са премијером Косова Хашимом Тачијем у Вашингтону, пружио чврсту подршку своје земље суверенитету и територијалном интегритету Косова.

Да ли то значи да су идеје и приче о такозваном прилагођавању граница, размени територије, па и евентуалној подели Косова, бар за догледно време, стављене ад ацта?
Мајкл Холцл:

"Једини начин да икада дође до размене територија је ако на то, без икаквих притисака на било коју од њих, пристану и једна и друга страна. Све мање од тога просто не долази у обзир. Границе се могу мењати ако заинтересоване стране, мирним путем, пристану на то. Мислим да је то тренутно мало вероватно, а у будућности? Ко зна. Често се заборавља да и Коридор 10 и као и пруга Београд-Скопље пролазе кроз Прешевску долину и то је за Србију од изузетне важности. Једног дана би можда и могло да дође до интернационализације тог питања али се искрено надам да ће до тада и Србија и Косово бити део Европске уније па то више и неће бити важно. И нема ни говора да би могло да дође до поделе Косова. "

Пријатељски савет

А да ли ће Сједињене Државе тражити од Србије да у једном тренутку призна независно Косово? Мајкл Холцл:

"Ми ћемо, пријатељски, јасно предочити да би било у интересу Србије да га призна. То је то. Мислим да су односи Сједињених Држава и Србије дефинитивно бољи него што су били пре десет година. Ти односи су по мени коректни и ми их, на више начина, чинимо још бољим. Мислим да би требало, а то ћемо вероватно и учинити, да на пријатељски начин ставимо до знања да је у интересу Србије да се помири са ситуацијом. Нема ни говора да бисмо претили или ишта слично, али пријатељи зато и постоје да би вам дали пријатељски савет. Не верујем у чуда и преокрете преко ноћи, али је у интересу Србије да се окрене својој европској и евроатлантској будућности. И надам се да ће се то и догодити."

(BBC)